

**Извјештај о накнадном прегледу провођења препорука
из Извјештаја ревизије учинка
"Превенција малигних обољења"
Број: РУ 006-17-НП**

Бања Лука, март 2024. године

САДРЖАЈ

1	УВОД.....	3
2	ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКА.....	5
2.1	Препоруке за Министарство здравља и социјалне заштите.....	6
2.2	Препоруке за домове здравља.....	9
3	ЗАКЉУЧАК.....	11
	ПРИЛОЗИ.....	12

**Накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка
"Превенција малигних обољења"**

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је, на основу Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, а у складу са ISSAI оквиром ревизије, провела накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Превенција малигних обољења" који је објављен 2019. године.

Накнадни преглед подразумијева испитивање мјера и активности на провођењу препорука које су по Извјештају ревизије учинка предузете од стране Министарства здравља и социјалне заштите у сарадњи са Фондом здравственог осигурања и Институтом за јавно здравство и девет домова здравља (Бања Лука, Требиње, Источно Сарајево, Пале, Мркоњић Град, Невесиње, Љубиње, Трново и Дринић) и утврђивање статуса provedености препорука у складу са Методологијом ревизије учинка.

Накнадни преглед показује да су двије од посматраних институција донијеле акционе планове за провођење препорука из Извјештаја ревизије учинка. На основу информација о активностима надлежних институција, ревизија се у разумној мјери увјерила да су од пет датих препорука три у статусу провођења, док двије препоруке нису проведене.

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске, у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске, доставила је Нацрт извјештаја институцијама обухваћеним овим накнадним прегледом, Министарству здравља и социјалне заштите, Институту за јавно здравство и домовима здравља. На Нацрт извјештаја није било примједби.

Коначан извјештај је достављен свим институцијама којима се у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске треба доставити. Извјештај ће бити доступан јавности путем интернет странице Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске, www.gsr-rs.org.

Главни ревизор је донио Одлуку да се проведе овај накнадни преглед. Накнадни преглед провео је ревизорски тим у саставу Бојан Драгишић, вођа ревизорског тима, Владимир Кременовић и Зоран Пајчин, чланови ревизорског тима.

Главни ревизор
Јово Радукић с.р.

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

РС	Република Српска
ГСРЈС РС	Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске
Влада РС	Влада Републике Српске
Министарство	Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске
Министар	Министар здравља и социјалне заштите
ДЗ	Дом здравља
ФЗО	Фонд здравственог осигурања Републике Српске
ИЈЗ	Институт за јавно здравство Републике Српске
Програм	Годишњи Програм мјера превенције и раног откривања масовних незаразних болести
ИЗИС	Интегрисани здравствени информациони систем
Центар	Центар за превенцију и контролу незаразних болести
UNFPA	Популациони фонд Уједињених нација
WHO	Свјетска здравствена организација

1 УВОД

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљњем тексту: ГСРЈС РС) је провела ревизију учинка и у фебруару 2019. године објавила Извјештај ревизије учинка "Превенција малигнух обољења". Основни циљ ревизије је био да се испита да ли надлежне институције ефикасно проводе мјере раног откривања малигнух обољења и да ли наведене активности утичу на смањење посљедица наведених болести.

Основни налази и закључци у Извјештају ревизије учинка из 2019. године су показали да, иако постоје стратешка и програмска документа која обухватају рано откривање малигнух обољења, многи битни управљачки елементи нису били дефинисани. Најважнији од њих су изостанак управљачког тима задуженог за координацију активности, мониторинг, евалуацију и контролу квалитета провођења дефинисаних мјера, затим начин позивања циљних група, систем извјештавања и на крају начин финансирања мјера за рано откривање малигнух обољења. Такође, ревизија је утврдила да се превентивни прегледи, са изузетком ПАПА налаза, нису проводили у мјери у којој је то било планирано. Велики дио тих прегледа обављен је код пацијената са израженим симптомима (обољелих) или су уписивани прегледи који нису ни обављени. Базе података о проведеним прегледима за рано откривање малигнух обољења нису обезбјеђивале тачне и потпуне податке неопходне за сагледавање стања или праћење резултата проведених прегледа. У складу са налазима ревизије, закључено је да регулаторне претпоставке за провођење мјера за рано откривање малигнух обољења нису у потпуности испуњене, да материјални, кадровски и технички услови нису обезбијеђени у потребној мјери, те да није успостављен систем извјештавања који би омогућио анализу и евалуацију проведених мјера. Самим тим, провођење мјера за рано откривање малигнух обољења у домовима здравља (у даљем тексту: ДЗ) није вршено на ефикасан начин, због чега потенцијали за уштеде у здравственом систему и користи за друштво у цјелини нису искоришћени.

Овим накнадним прегледом провођења препорука датих у Извјештају ревизије учинка "Превенција малигнух обољења" се испитује како су надлежне институције реаговале на Извјештај ревизије учинка, да ли су донесени акциони планови, да ли је поступано по акционим плановима и испитивање проведених мјера и активности на провођењу препорука. Укупно су дате три препоруке за институције на републичком нивоу које проводи Министарство здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: Министарство) у сарадњи са Фондом здравственог осигурања (у даљем тексту: ФЗО) и Институтом за јавно здравство (у даљем тексту: ИЈЗ) и двије препоруке ДЗ, како је приказано у Табели.

Табела 1. Препоруке из Извјештаја ревизије учинка "Превенција малигнух обољења"

Ред.бр.	Институције	Број препорука
1	Министарство	3
2	Домови здравља	2
УКУПНО:		5

Накнадни преглед подразумијева испитивање мјера и активности на провођењу препорука које су по основу Извјештаја ревизије учинка предузете од стране институција које су биле обухваћене ревизијом и којима су упућене препоруке.

Испитивања предузиманих мјера и активности на провођењу препорука ревизије су вршена у Министарству, ИЈЗ и ДЗ Бања Лука, Требиње, Источно Сарајево, Пале, Мркоњић Град, Невесиње, Љубиње, Дринић и Трново.

Накнадним прегледом је обухваћен период од објављивања Извјештаја ревизије учинка 2019. године до краја 2023. године.

У вршењу накнадног прегледа као извори података и информација кориштени су:

- регулаторни оквир важећи у посматраном периоду;
- стратешки документи у области здравства;
- програми рада, извјештаји и информације домова здравља;
- подаци и информације из упитника које су доставиле надлежне институције обухваћених накнадним прегледом;
- подаци и информације добијени путем интервјуа са лицима у надлежним институцијама обухваћеним накнадним прегледом;
- интерне и друге анализе, извјештаји и информације о превенцији малигних обољења које се односе на посматрани период.

Након извршене анализе и вредновања прикупљених података и информација обезбијеђени су довољни, релевантни и поуздани ревизијски докази, који су били основа за формирање налаза у циљу оцјене нивоа проведености појединачних препорука ревизије учинка.

2 ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКА

У сврху извјештавања о начину провођења препорука ревизије учинка у посматраном периоду накнадног прегледа и потребне оцјене нивоа проведености препорука, могући статуси препорука су класификовани у пет категорија:

ПРЕПОРУКА ЈЕ ПОТПУНО ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције су провеле или у континуитету проводе препоруку; - потпуно провођење препоруке је документовано.
ПРЕПОРУКА ЈЕ ДЈЕЛИМИЧНО ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције су предузеле активности на провођењу препоруке; - институције проводе активности, али препорука није у потпуности проведена; - дјелимично провођење препоруке је документовано.
ПРОВОЂЕЊЕ ПРЕПОРУКЕ У ТОКУ	<ul style="list-style-type: none"> - институције предузимају активности на провођењу препоруке; - активности институција се не проводе континуирано и планираном динамиком; - препорука није проведена ни у потпуности, ни дјелимично; - активности у току документоване.
ПРЕПОРУКА НИЈЕ ПРОВЕДЕНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције нису предузеле активности на провођењу препоруке; - препорука није проведена ни дјелимично, ни у потпуности; - није документовано да су се предузимале мјере на провођењу препоруке.
ПРЕПОРУКА НИЈЕ АКТУЕЛНА	<ul style="list-style-type: none"> - институције нису предузимале активности на провођењу препоруке, у међувремену су наступиле околности које су препоруку учиниле неактуелном (промјена регулативе, надлежности, одговорности и др.).

Институције јавног сектора, које су биле обухваћене ревизијом учинка и којима су упућене препоруке у Извјештају ревизије учинка, биле су у обавези, у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске, да у року од 60 дана од дана пријема Извјештаја ревизије учинка сачине и доставе ГСРЈС РС и надлежном скупштинском одбору Акциони план за провођење препорука ревизије учинка, а ради праћења провођења датих препорука.

Након објаве Извјештаја ревизије учинка "Превенција малигнух обољења" Акционе планове за провођење препорука ревизије учинка доставили су Министарство и ДЗ Бањалука.

Налази накнадног прегледа провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Превенција малигнух обољења" у овом поглављу се презентују у складу са структуром датих препорука.

2.1 Препоруке за Министарство здравља и социјалне заштите

Прва препорука

Ажурирати постојеће и израдити недостајуће стратешке и provedбене документе који се односе на мјере раног откривања малигних обољења.

Статус препоруке: Провођење препоруке у току

Образложење статуса:

Након објављивања Извјештаја ревизије учинка „Превенција малигних обољења“ Министарство је израдило, а Влада РС донијела Акциони план за превенцију и контролу незаразних болести у Републици Српској за период од 2019. до 2026. године. Акциони план је припремљен у сарадњи Министарства и ИЈЗ, а у оквиру пројекта "Јачање и унапређивање модерних и одрживих јавноздравствених стратегија, капацитета и услуга за побољшање здравља становништва" који проводи Свјетска здравствена организација (у даљем тексту WHO). Овим планом предвиђен је низ активности у сврху раног откривања и ефективног лијечења водећих незаразних болести. Међутим, почетком 2020. године почеле су интензивне активности везане за појаву „новог коронавируса“ и скоро сви расположиви ресурси здравственог сектора су ангажовани у контроли пандемије. Активности предвиђене Акционим планом за превенцију и контролу незаразних болести у Републици Српској за период од 2019. до 2026. године нису се у потпуности проводиле за вријеме пандемије. Посљедично, ни извјештаји о провођењу активности нису израђивани.

Током 2022. године ступио је на снагу нови Закон о здравственој заштити, којим је дефинисано да грађани имају право на превентивне здравствене мјере и услуге у сврху очувања и унапређења здравља, као и спречавања, сузбијања и раног откривања болести и повреда. Здравствена установа је обавезна обезбиједити превентивне мјере подизањем свијести грађана и пружањем превентивних здравствених услуга у одговарајућим временским интервалима, за групације становништва које су изложене повећаном ризику од оболијевања. У сврху ефикаснијег управљања и организовања превенције, предвиђено је оснивање мултидисциплинарних центара за промоцију здравља и превенцију болести, повреда и стања у ДЗ.

Такође је предвиђено да Министар, на приједлог ИЈЗ, а уз претходно мишљење ФЗО, доноси годишњи програм мјера превенције и раног откривања масовних незаразних болести (у даљем тексту Програм), у складу са којим би требало да се проводе сви програми у вези са превентивним здравственим мјерама и услугама у здравственом систему РС. Активности у вези са успостављањем Центра за превенцију и контролу болести у ИЈЗ и активности на изради и доношењу годишњег Програма су започете и њихова реализација је у току.

Поред доношења Акционог плана за превенцију и контролу незаразних болести у Републици Српској за период од 2019. до 2026. године и извршених измјена прописа који би требало да повећају ефикасност и ефективност превенције малигних обољења, у периоду након објављивања Извјештаја ревизије учинка „Превенција малигних обољења“ Министарство је проводило и друге активности на унапређењу стратешких и provedбених докумената, а који укључују активности у сврху раног откривања и превенције малигних обољења. Тако је 2019. године донесена Стратегија за унапређење сексуалног и репродуктивног здравља у Републици Српској за период од 2019. до 2026. године, која обухвата мјере и активности за превенцију малигних обољења

репродуктивних органа. Такође, Правилником о имунизацији из 2022. године створен је легислативни оквир за увођење вакцинације против хуманих папилома вируса у сврху превенције рака грлића материце. Вакцинација се активно проводи од 2023. године у сарадњи ИЈЗ и ДЗ.

Друга препорука

Извршити анализу функционисања мјера за рано откривање малигну оболјења у циљу идентификовања расположивих средстава и инсталираних капацитета за провођење мјера за рано откривање малигну оболјења у оквиру програма превенције.

Статус препоруке: Провођење препоруке у току

Образложење статуса:

Као и у случају претходне препоруке, активности Министарства су биле условљене ангажовањем везаним за појаву „новог коронавируса“ и скоро сви расположиви ресурси здравственог сектора су ангажовани у контроли пандемије. Стога су и активности у сврху анализе ресурса започете углавном у 2023. години, односно након Одлуке о престанку важења Одлуке о проглашењу ванредне ситуације за територију Републике Српске (мај 2023. године). У сврху анализе стања и планирања будућих активности, Министарство је у сарадњи са релевантним институцијама и међународним организацијама започело провођење низа активности и пројеката. У сарадњи са Популационим фондом Уједињених нација (у даљем тексту UNFPA) спроводи се истраживање „Мапирање доступности здравствених ресурса и услуга у вези са превенцијом рака грлића материце и рака дојке у Републици Српској 2023. и 2024. године“, чији је циљ прикупљање података и креирање базе података за планирање интервенција.

У сарадњи са UNFPA и WHO, у припреми је „Свеобухватно истраживање за имплементацију програма превенције рака дојке, грлића материце, колоректума и простате“, чији исход треба да послужи као основа за припрему и имплементацију програма за превенцију рака дојке, грлића материце, колоректума и простате. Општи циљеви овог програма превенције је смањење стопе смртности од ова четири типа рака, а специфични циљеви укључују побољшање услуга примарне здравствене заштите и повећање свијести опште популације и здравственог особља о значају спровођења свеобухватних превентивних програма.

Поред наведених, Министарство је отпочело и друга истраживања и програме чији циљеви се на индиректан начин односе и на превенцију малигну оболјења. Ове активности обухватају медијске кампање промоције здравља и превенције болести, као и активности на изради процјена трошкова и користи програма превенције малигну оболјења и очекиваног утицаја на морталитет. Како је већина ових активности у фази провођења, за сада није могуће оцијенити њихов утицај на кретања малигну оболјења у РС.

Трећа препорука

Успоставити управљачке капацитете за планирање, провођење, надзор, евалуацију и извјештавање о резултатима мјера за рано откривање малигну оболјења.

Статус препоруке: Провођење препоруке у току

Образложење статуса:

У сврху провођења ове препоруке отпочело се са формирањем Центра за превенцију и контролу незаразних болести (у даљем тексту Центар) као организационе јединице ИЈЗ. Предвиђено је да Центар прати, истражује и анализира кретање фактора ризика за појаву незаразних болести, те предлаже мјере за њихову контролу. Поред тога, у надлежности Центра би било и да предлаже, координише, прати и евалуира програме за превенцију и контролу незаразних болести, засноване на доказима, како код цјелокупног становништва, тако и код одређених група, организује и спроводи епидемиолошка истраживања у циљу идентификовања група становништва са високим ризиком, организује и спроводи теренска испитивања у складу са програмом за превенцију и контролу незаразних болести. Такође, Центар би требао да проучава знања, ставове и праксе везане за превенцију и контролу незаразних болести, уводи и евалуира модерне методе и технике раног откривања, превенције и управљања незаразних болести, пружа помоћ здравственим установама везано за планирање, организовање, управљање и финансирање програма раног откривања, превенције незаразних болести. Предложено је да Центар врши и планирање, организовање, праћење и евалуацију програма скрининга, истражује и процјењује потребе за едукацијом у области јавног здравства, промоције здравља, превенције и контроле незаразних болести. Поред наведеног, предвиђено је да Центар координише рад мултидисциплинарних центара за промоцију здравља и превенцију болести у ДЗ.

Статут о измјени Статута ИЈЗ донесен је у првој половини 2019. године, чиме је обезбијеђен правни основ да Центар постане организациона јединица ИЈЗ. У циљу операционализације рада Центра припремљен је приједлог Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у ИЈЗ, али је због пандемије корона вируса његово усвајање одгођено. До завршетка овог накнадног прегледа провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка наведени Правилник није усвојен нити је дефинисан временски оквир његовог усвајања и почетка рада Центра.

Законом о здравственој заштити је прописано да Министар, на приједлог ИЈЗ, а уз претходно мишљење ФЗО, доноси годишњи Програм, у складу са којим би требало да се проводе сви програми у вези са превентивним здравственим мјерама и услугама у здравственом систему РС. У 2022. години ИЈЗ је формирао радну групу за израду Програма за 2023. годину. Након усаглашавања Нацрта Програма од стране чланова радне групе, исти је у децембру 2022. године упућен Министру без претходно прибављеног мишљења ФЗО. На достављени Нацрт Програма ИЈЗ није добио писани одговор, нити је Министар донио Програм за 2023. годину.

2.2 Препоруке за домове здравља

Прва препорука

Утврђене мјере и активности раног откривања малигнух обољења проводи се у складу са усвојеним нормама и стандардима медицинске струке.

Статус препоруке: Препорука није проведена

Образложење статуса:

На основу прегледа документације ДЗ и интервјуа са одговорним лицима у ДЗ, ревизија се увјерила да осам од девет ДЗ из узорка није провело препоруку. У овим ДЗ идентификоване су двије преовлађујуће праксе.

Прва, да се превентивни прегледи не проводе, углавном карактеристична за ДЗ у неразвијеним и изразито неразвијеним локалним заједницама, као посљедица недостатка људских, материјалних и техничких ресурса за провођење превентивних прегледа за рано откривање малигнух обољења која су била у фокусу ревизије¹. Друга, пракса да се одређени превентивни прегледи проводе, али не на начин како је то предвиђено стручним упутством и медицинском праксом. ДЗ су углавном наставили да прегледе проводе на начин описан у Извјештају ревизије учинка „Превенција малигнух обољења“. Овај начин подразумијева да превентивни прегледи у сврху раног откривања малигнух обољења нису били планирани годишњим програмима рада ДЗ, као и да се о њима није извјештавало засебно у односу на укупно проведене прегледе. Такође, ови прегледи су провођени без идентификације ризичних пацијената и позивања на прегледе. Умјесто тога, они су провођени прегледом пацијената који су се јављали у ДЗ на друге прегледе или као дијагностички прегледи када су пацијенти долазили због уочених тегоба или симптома.

Изузетак од наведених пракси је ДЗ Бањалука, који је препоруку потпуно провео. ДЗ Бањалука је израдио Програм раног откривања малигнух обољења и утврђивања фактора ризика за масовне незаразне болести за одрасло становништво града Бањалука, који је усвојила Скупштина Града Бањалука у другој половини 2019. године. Овим документом обухваћена су четири најчешћа типа малигнух обољења и за провођење прегледа за рано откривање истих обезбијеђена су средства из буџета Града. За потребе планирања и идентификовања ризичних категорија становништва, које су позиване на превентивне прегледе, израђен је додатни модул у софтверу WebMedic и упутства за коришћење истог приликом планирања превентивних прегледа и извјештавања о проведеним прегледима. Предвиђене активности се у континуитету проводе од 2019. године, с тим да су се током пандемије коронавируса проводиле у ограниченом обиму, док су на снази била ограничења у раду са пацијентима у здравственим установама. У ДЗ Бањалука основан је Центар за промоцију здравља и превенцију болести као организациона јединица, а исти је вршио координацију свих активности везаних за превенцију и рано откривање малигнух обољења (Прилог 3).

¹ Карцином дојке, грлића материце, простате и дебелог цријева.

Друга препорука

Успоставити евиденције проведених мјера раног откривања малигну оболјења које показују истиниту слику извршених превентивних прегледа и која је поуздана основа за извјештавање и евалуацију мјера превенције и раног откривања малигну оболјења.

Статус препоруке: Препорука није проведена

Образложење статуса:

На основу прегледа документације ДЗ, увида у евиденције и базе података и интервјуа са одговорним лицима у ДЗ, ревизија се увјерила да осам од девет ДЗ из узорка није провело препоруку.

Посебне евиденције нису успостављене из разлога што се превентивни прегледи не проводе или се проведени прегледи евидентирају као куративни или дијагностички прегледи. Електронске евиденције нису успостављене из разлога што ДЗ у свом раду користе Интегрисани здравствени информациони систем (ИЗИС) израђен од стране ФЗО, у којем немају могућност да посебно евидентирају превентивне прегледе. ДЗ нису на други начин организовали евиденције проведених превентивних прегледа осим што исте евидентирају као извршене прегледе кроз редовне протоколе, што не омогућава поуздану и једноставну основу за извјештавање и евалуацију проведених мјера.

Изузетак је ДЗ Бањалука који је препоруку потпуно провео на начин да је у току 2019. године, у оквиру постојећег медицинског софтвера, развио модул за подршку превенцији и раном откривању масовних незаразних болести у којем је обезбијеђено уношење података по креираним обрасцима из којих су се могли генерисати извјештаји о резултатима проведених активности. Овај модул се користи у ДЗ Бањалука за евидентирање и извјештавање по програму масовних незаразних болести.

Од 01.11.2022. године ДЗ Бањалука, као и сви остали ДЗ у РС, користи ИЗИС у свом раду. ДЗ Бањалука је у више наврата информисао ФЗО о недостацима ИЗИС-а у погледу немогућности евидентирања превентивних услуга, непостојања ознака о факторима ризика и немогућности креирања извјештаја о параметрима на основу којих се израђују годишњи планови превенције.

3 ЗАКЉУЧАК

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је провела накнадни преглед провођења препорука из Извјештаја ревизије учинка "Превенција малигнух обољења". Налазиведеног накнадног прегледа показују да су Министарство здравља и социјалне заштите, у сарадњи са Институтом за јавно здравство и Фондом здравственог осигурања, као и домови здравља, предузимали одређене мјере и активности на провођењу препорука по Извјештају ревизије учинка, али да степен њиховог провођења није на потребном нивоу.

На основу информација о активностима и показатеља о оствареним резултатима, ревизија се у разумној мјери увјерила да су од пет датих препорука три у статусу провођења, док двије препоруке нису проведене.

Активности надлежних институција на превенцији и раном откривању малигнух обољења у посматраном периоду су биле ограничене условима пандемије коронавируса, због којег је комплетан здравствени сектор радио у условима значајних ограничења, те су фокус и напори здравственог сектора били скоро у потпуности усмјерени на стављање пандемије под контролу. Почетком 2020. године Влада Републике Српске је прогласила ванредну ситуацију на подручју Републике Српске, која је укинута у мају 2023. године, што је значајно утицало на активности институција на провођењу препорука ревизије учинка.

У циљу ефикасног окончања преосталог дијела активности на провођењу препорука, ревизија препоручује да се интензивирају активности на комплетирању стратешког и проведбеног оквира за превенцију и провођење мјера за рано откривање малигнух обољења. Такође, неопходно је да се интензивирају активности на успостављању управљачких капацитета и да се обезбиједи координација активности на свим нивоима, а у складу са обезбијеђеним материјалним, техничким, људским и организационим капацитетима здравственог система за превенцију и провођење мјера за рано откривање малигнух обољења.

Ревизорски тим

Бојан Драгишић с.р., вођа ревизорског тима

Владимир Кременовић с.р., члан тима

Зоран Пајчин с.р., члан тима

ПРИЛОЗИ

Прилог 1. Листа референци

1. Устав Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, 21/92,28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 26/02, 30/02, 31/03, 98/03).
2. Закон о здравственој заштити (Службени гласник Републике Српске, 57/22).
3. Закон о здравственом осигурању (Службени гласник Републике Српске, 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09, 106/09, 110/16, 94/19, 44/20 и 37/22).
4. Закон о обавезном здравственом осигурању (Службени гласник Републике Српске, 93/22 и 132/22).
5. Закон о здравственој документацији и евиденцијама у области здравства (Службени гласник Републике Српске, 57/22).
6. Политика унапређивања здравља становништва Републике Српске до 2020. године (Службени гласник Републике Српске, 92/12).
7. Стратегија примарне здравствене заштите (Службени гласник Републике Српске, 72/06).
8. Стратегија за унапређење сексуалног и репродуктивног здравља у Републици Српској за период од 2019. до 2029. године, Министарство здравља и социјалне заштите, октобар 2019. године.
9. Акциони план за превенцију и контролу незаразних болести у Републици Српској за период од 2019. до 2026. године.
10. Програм откривања и сузбијања фактора ризика кардиоваскуларних и малигнух болести и других масовних незаразних болести и раног откривања тих болести (Службени гласник Републике Српске, 10/02).
11. Методолошко упутство за праћење и евалуацију програма превенције и контроле незаразних болести у Републике Српске.
12. Стручно упутство за откривање и редуцију ризичних фактора и рано откривање обољења из програма превенције и контроле незаразних болести у Републике Српске.
13. Упутство за израду плана људских ресурса у јавним здравственим установама (Службени гласник Републике Српске, 84/22).
14. Уговори о пружању здравствених услуга са домовима здравља из узорка.
15. Одлука о проглашењу ванредне ситуације за територију Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 25/20).
16. Одлука о престанку важења Одлуке о проглашењу ванредне ситуације за територију Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 46/23).
17. Одлука о проглашењу ванредног стања за територију Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 31/20).
18. Одлука о укидању ванредног стања за територију Републике Српске (Службени гласник Републике Српске 48/20).
19. Остали подаци и информације од стране Министарства здравља и социјалне заштите, Института за јавно здравство Службени гласник Републике Српске и домова здравља.

Прилог 2. Статус provedености препорука

Табела 1. Преглед статуса provedености препорука у посматраним ДЗ

Број препоруке	Статус препоруке	Бања Лука	Невесиње	Требиње	Источно Сарајево	Мркоњић Град	Пале	Трново	Дринић	Љубиње	Укупно
1	Потпуно provedена	✓									1
	Дјелимично provedена										
	Провођење у току										
	Препорука није provedена		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2	Потпуно provedена	✓									1
	Дјелимично provedена										
	Провођење у току										
	Препорука није provedена		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8

Извор: документација ДЗ

Прилог 3. Извршени прегледи за рано откривање малигних обољења

Табела 1. Извршени прегледи за рано откривање малигних обољења код одраслог становништва Града Бања Лука

ГОДИНА	2019.	2020.	2021.	2022.	УКУПНО
Рак дојке	1307	716	2234	1733	6539
Рак грлића материце	988	394	1083	1932	4591
Рак простате	559	234	429	435	1681
Рак дебелог цријева	532	438	552	502	2065
УКУПНО	3386	1782	4298	4602	14876

Извори: Извјештаји ДЗ Бања Лука